

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE VRAGEN

Van : Het college
Aan : De raad
Datum : 13 november 2019
Betreft : Beantwoorden vragen fractie ChristenUnie-SGP

In een brief van 8 november 2019, stelt de fractie van ChristenUnie-SGP een aantal vragen over financieel toezicht van de Provincie Utrecht.

Hieronder vindt u de gestelde vragen met de tekst over de aanleiding en de bijbehorende antwoorden.

Aanleiding voor de vragensteller

In de raadsvergadering van 7 november 2019 heeft wethouder namens het college aangegeven dat er een risico op preventief toezicht is van de provincie Utrecht (PU) als er 4 jaar lang een beroep wordt gedaan op de algemene reserve. Dit was het argument om twee amendementen die gaan over het gefaseerd invoeren van de OZB (D66) en het gefaseerd invoeren van de verhoging van de afvalstoffenheffing (ChristenUnie-SGP en SP) te onraden.

Vraag

Werkt de PU met het toezichtskader 'GTK 2020' dat in het voorjaar van 2019 is vastgesteld inclusief de begrotingscircularie die vastgesteld is door PU in april 2019.

Antwoord

De Provincie Utrecht werkt voor het toezicht 2020 met de op 18 april 2019 aan de raad toegezonden begrotingscircularie 2020 en GTK2020.

Vraag 2. Als het antwoord nee is, met welk toezichtskader wordt er gewerkt en kunt u ons dit toesturen?

Antwoord

Niet van toepassing

Vraag 3. Aangegeven is dat er geen vier jaar gebruik mag worden gemaakt van de algemene reserve om de begroting sluitend te maken. Hierbij werden de jaren 2018, 2019, 2020 en 2021 genoemd. Zijn hierbij de begrotingen leidend of de uiteindelijke jaarrekeningen?

Antwoord

Bij de inzet van de algemene reserve om de begroting sluitend te maken is de begroting leidend.

**Vraag 4. In het toezichtskader GTK 2020 staat op blz. 22 dat het volgende: (citaat):
*Er zijn twee mogelijkheden voor inzet van de algemene reserve:***

- 1. Inzet van de algemene reserve voor een periode van maximaal vier jaar***
- 2. Inzet van de algemene reserve voor een periode langer dan vier jaar.***

Zaaknummer: L230479

Verderop in de tekst staat dat de inzet van de algemene reserve voor een periode van maximaal 4 jaar kan zonder toestemming van de toezichthouder en bij inzet van de algemene reserve voor meer dan 4 jaar de toestemming nodig is van toezichthouder. Wordt er in de provincie Utrecht een andere regeling gehanteerd en zo ja wat houdt deze in?

Antwoord

Paragraaf 7.4 waar in de vraagstelling naar wordt verwezen bevat bepalingen die van toepassing zijn als een gemeente een meerjarenbegroting indient waar meerjarige onttrekkingen aan de algemene reserve ten gunste van de exploitatie zijn opgenomen. In het GTK2020 is aangegeven onder welke voorwaarde een dergelijk besluit is toegestaan. Uiteraard past de provincie Utrecht deze regeling ook toe.

Dit is echter niet het onderdeel van het GTK2020 waar de provincie de gemeente op heeft gewezen bij de toets die de provincie op de concept-begroting heeft uitgevoerd. Dit betreft paragraaf 7.10 'Opschuivend sluitend meerjarenperspectief' (pagina 27 van GTK2020). Een begroting moet in het eerste jaar sluitend zijn. Als dat niet het geval moet er een meerjarig perspectief zijn op een sluitende begroting. Deze paragraaf geeft aan dat er geen sprake mag zijn van een opschuivend perspectief: de gemeenten presenteert telkens een begroting met een tekort in het eerste jaar met een sluitend meerjarenperspectief. Het sluitende meerjarenperspectief moet dus in de daarop volgende meerjarenbegrotingen worden bestendigd.

Het lijkt ons goed om in het kader van deze vragen uitgebreid in te gaan op het contact dat over dit punt is geweest met de provincie en hoe dit heeft geleid tot de reactie van de wethouder financiën in de raadsvergadering van afgelopen donderdag.

Woensdagmiddag 6 november heeft de ambtelijk toezichthouder van de provincie Utrecht contact opgenomen met de gemeente Leusden. De toezichthouder meldde dat in de concept aangeboden begroting sprake is van een opschuivend sluitend meerjarenperspectief. De meerjarenbegroting 2018-2021 kende een tekort in 2018 en de jaren daarna een overschot. Het sluitend maken van de meerjarenbegroting moet dan volgens het provinciaal toezichtkader minimaal telkens een jaar dichterbij komen. In de meerjarenbegroting 2019-2022 was er in het eerste jaar ook een tekort en in de begroting 2020-2023 presenteren we in 2020 een overschot van € 3.000 en in 2021 een tekort van € 80.000. Hiermee is in principe voldaan aan dit toezicht vereiste omdat het opschuivend perspectief is doorbroken met een sluitende begroting voor de jaarschijf 2020.

Voor het beoordelen van het structurele evenwicht moet het begrotingsresultaat echter worden gecorrigeerd voor incidentele lasten en baten (zie paragraaf 7.2 van het GTK2020). Voor de jaarschijf 2020 hebben we weliswaar een begrotingsoverschot van € 3.000 geraamd maar hierin zit begrepen een positief saldo van incidentele baten en lasten van € 14.000 waarmee het resultaat voor beoordeling van het structureel evenwicht uitkomt op -/- € 11.000. Het saldo voor 2021 is door incidentele lasten in dat jaar met € 6.000 positief gecorrigeerd naar -/- € 74.000 (zie ook de in onze begroting opgenomen tabellen structureel evenwicht op pagina 170 en incidentele lasten en baten op pagina 175) Op basis van de uitkomsten van onderstaande tabel (door de provinciaal toezichthouder opgesteld) nam de ambtelijke toezichthouder contact op.

Gemeente Leusden									
Structureel en reëel sluitend (toetsing door financieel toezichthouder)									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Begroting 2018-2021									
Rekening 2018									
Begroting 2019-2022									
Rekening 2019									
Begroting 2020-2023									
Rekening 2020									

De vier rode vakjes geven aan dat er sprake is van een opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Omdat het voor 2020 gaat om een zeer beperkt tekort van € 11.000 nam de provincie contact op om te onderzoeken of dit 'probleem' nog op te lossen was. Aanpassen van de begrotingsramingen was uiteraard niet meer mogelijk maar wellicht zijn er in 2020 nog incidentele lasten geraamd die niet zijn meegenomen in het overzicht incidentele lasten en baten. Een nadere analyse van de begrotingsramingen wees uit dat hier inderdaad sprake van was zodat het vakje alsnog op groen kon worden gezet.ⁱ Voor de provincie was het voldoende om hierover per mail geïnformeerd te zijn, de begroting hoeft daar niet meer op te worden aangepast wat feitelijk ook niet meer kan zonder wijziging door de raad.

Omdat inmiddels duidelijk was dat er twee amendementen in de maak waren die bij aannahme door de raad tot gevolg zouden hebben een vermindering van de OZB-verhoging of afvalstoffenheffing met dekking ten laste van de algemene reserve, is aan de toezichthouder de vraag voorgelegd welke mogelijke consequentie dit zou hebben voor het toezicht. Hierbij is aangegeven dat dit om een bedrag van circa € 300.000 zou gaan. De provinciaal toezichthouder heeft hierop aangegeven dat een dergelijk amendement Leusden wel in een situatie van opschuivend sluitend meerjarenperspectief zou brengen. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor de toezicht beslissing.

Vraag 5. Bent u van mening dat u de raad op juiste wijze hebt geïnformeerd over de wijze waarop de provincie Utrecht toezicht houdt op de gemeentelijke financiën in de raadsvergadering van 7 november?

Antwoord

Op basis van de informatie zoals hiervoor aangegeven is de wethouder financiën woensdagmiddag 6 november en vervolgens ook nog donderdagmorgen 7 november geïnformeerd en is besloten om in de reactie van het college op de ingediende amendementen de raad te informeren over dit mogelijke risico voor het financieel toezicht. We willen hier benadrukken dat door de wethouder in zijn beantwoording allereerst is beargumenteerd dat het college de amendementen ontraadt omdat uitvoering van de amendementen leiden tot tekortfinanciering wat niet strookt met het solide financieel beleid wat deze coalitie voorstaat. En dat de dekking uit de algemene reserve tot verdere verlaging van de weerstandsratio leidt.

Wij vonden het vanuit onze informatieplicht noodzakelijk de raad tijdens deze raadsvergadering te informeren. Indien wij de raad niet hadden geïnformeerd en een aangenomen amendement zou leiden tot preventief toezicht (zie ook beantwoording vraag 6) dan zouden er bij het vernemen van deze toezicht beslissing vermoedelijk door de raad vragen worden gesteld of het college op de hoogte was c.q. kon zijn van deze mogelijke consequentie van het amendement.

Vraag 6. Kunt u beargumenteerd aangeven op welke punten beide genoemde amendementen een risico op zouden kunnen leveren in het kader van het toezicht van de PU.

Antwoord

In amendement A.5.1. wordt het ontstane tekort op de begroting ad € 290.000 gedekt ten laste van de algemene reserve. In amendement A.5.3. wordt in het dictum van het besluit niet duidelijk aangegeven wat de financiële consequenties zijn van het toepassen van een kostendekkingspercentage voor de afvalstoffenheffing in 2020 van 90%. In de toelichting wordt aangegeven dat dekking moet worden gehaald uit de algemene reserve en dat het gaat om een bedrag van € 311.000.

In beide amendement wordt de begroting sluitend gemaakt met een niet structureel dekkingsmiddel. Zoals hiervoor aangegeven komt Leusden dan in de situatie van het opschuivend sluitend perspectief. De provinciaal toezichthouder heeft telefonisch bevestigd dat deze situatie zwaarwegend is en formeel leidt tot preventief toezicht. De toezichthouder heeft wel aangegeven dat er in deze situatie contact zou worden opgenomen met de gemeente om te bezien of het preventief toezicht nog is te voorkomen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door de raad in december een gewijzigde begroting voor te leggen die wel zou voldoen aan het toezicht vereiste. Indien bijvoorbeeld de jaarschijf 2021 wel sluitend kan worden gemaakt wordt ook het opschuivend sluitend perspectief doorbroken. Dan zou de raad moeten besluiten tot een voorgenomen extra stijging van de OZB in 2021 met € 60.000 (gecorrigeerd begrotingssaldo 2020).

ⁱ In de begroting zijn structurele en incidentele ramingen opgenomen. De incidentele ramingen verstoren het structureel evenwicht. Als er in enig jaar een incidenteel budget is geraamd is het begrotingssaldo van dat jaar niet als volledig structureel aan te merken. Daarvoor moet het incidentele budget worden gecorrigeerd op het saldo. De provincie stelde de vraag of alle incidentele budgetten goed in beeld zijn gebracht (zie tabel op pagina 175). Een nader onderzoek weet uit dat voor de jaren 2020 en 2021 een budget is geraamd van € 14.110 dat vanaf 2022 vervalt. Het betreft een stelpost van vrijval van kapitaallasten software GBA die voor 2 jaar is geraamd.